

PORÓWNANIE SPOSOBÓW POZYSKIWANIA INFORMACJI O MASZYNACH ROLNICZYCH W GOSPODARSTWACH MAŁOPOLSKI

Michał Cupiał, Anna Wnęk

Katedra Inżynierii Rolniczej i Informatyki, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie

Streszczenie: Przedstawiono wyniki badań przeprowadzonych w gospodarstwach Małopolski dotyczących pozyskiwania przez rolników informacji o maszynach rolniczych. Badane gospodarstwa podzielone były na: warzywnicze, sadownicze i prowadzące produkcję tradycyjną. W pracy porównano sposoby zdobywania informacji rolniczej w wymienionych grupach.

Słowa kluczowe: informacja, źródło informacji, maszyny rolnicze, rolnicy

Wstęp

Informacja jest bardzo ważnym elementem współczesnego życia. Gromadzenie jej jest niezwykle istotne, gdyż umożliwia podejmowanie trafnych i niezawodnych decyzji. Przepływ szybkiej i wiarygodnej informacji jest jedną z form ograniczenia ryzyka gospodarczego, jakie ponosi rolnik. Dane napływające z otoczenia rynkowego są różnorodne, nie zawsze takie jakich rolnik potrzebuje. Często producent rolny sam nie szuka informacji i nie wie gdzie może ją uzyskać. Bardzo ważne jest poszukiwanie takich źródeł, które w pełni by go satysfakcjonowały [Szopiński, Kawa 1996].

Obecnie informacje rynkowe o maszynach i ciągnikach rolniczych nie dostarczają rzetelnej wiedzy umożliwiającej rolnikowi podejmowanie właściwych decyzji inwestycyjnych. W przypadku nietrafnej decyzji zakupu maszyny, rolnik może ponieść poważne straty finansowe nawet przez kilka lat [Olszewski, Szeptycki 2003]. Producenci rolni w większości doceniają znaczenie informacji. Jednak zdarza się, że rolnik nie otrzymuje jej na czas, albo dostaje niepełną lub zafałszowaną. To sprawia, że podejmowane decyzje są błędne i nie przynoszą korzyści, lecz straty [Cupiał 2006].

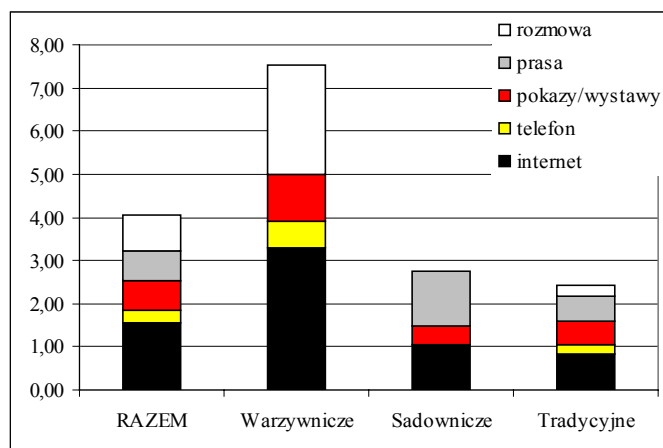
Cel i zakres badań

Celem opracowania jest określenie ilości informacji o cenach maszyn, o ich parametrach oraz o nowoczesnych maszynach, zbieranej przez producentów rolnych. Zakresem pracy objęto 46 gospodarstw w województwa małopolskiego. Badane obiekty podzielone zostały na 3 grupy: warzywnicze (13 sztuk), sadownicze (16 sztuk), tradycyjne (17 sztuk). Zastosowano losowy dobór gospodarstw do badań, ankiety były anonimowe, zawierające

jednocześnie informacje pozwalające przyporządkować respondentów do odpowiednich grup. Wyniki badań opracowane zostały przy pomocy arkusza kalkulacyjnego. Badane gospodarstwa miały powierzchnię od 2,01 do 15 ha, średnia powierzchnia wynosiła 6,11 ha.

Wyniki badań

Informacja dotycząca cen maszyn ma dla rolników duże znaczenie, dlatego poszukują jej różnymi metodami. Rysunek nr 1 przedstawia ilość informacji pozyskiwanych rocznie przez rolników na temat cen maszyn.

Rys. 1. Ilość informacji o cenach maszyn pozyskiwanych przez rolników (rocznie w przeliczeniu na gospodarstwo)

Fig. 1. The volume of information on prices of machines being acquired by farmers (annually per one farm)

W ciągu roku rolnicy w badanych gospodarstwach zdobywają średnio 4,05 informacji na wyżej wymieniony temat. Najbardziej aktywnie robią to w gospodarstwach warzywniczych (7,54), znacznie mniej w gospodarstwach sadowniczych i tradycyjnych (wielokierunkowych). Zdecydowanie największym powodzeniem wśród sposobów zdobywania informacji cieszy się internet (39%), znacznie mniejszym rozmowa (21%), prasa oraz pokazy i wystawy (po 17%).

Duża popularność internetu spowodowana jest z jednej strony coraz większą jego dostępnością, z drugiej zaś ogromną ilością informacji tam zamieszczonej. Te cechy decydują o tak wysokim udziale tego nośnika. Dość duże jest również zaufanie do osób, z którymi rolnicy rozmawiają osobiście. Informacja uzyskana z tego źródła mimo, iż w wielu wypadkach niepełna była dla nich bardzo wiarygodna.

Udział w pokazach i wystawach maszyn rolniczych wymaga więcej nakładów czasu i środków niż samodzielne czytanie, oglądanie czy słuchanie. Konieczne jest bowiem opuszczenia własnego domu, często miejscowości, do czego trzeba znacznej motywacji

Porównanie sposobów pozyskiwania informacji...

i zaangażowania. Taką potrzebę i gotowość doksztalcenia odczuwa wciąż sporo respondentów, gdyż daje ona możliwość zobaczenia konkretnej maszyny, również w czasie jej pracy.

Rolnicy prowadzący gospodarstwa warzywnicze najbardziej cenią sobie informacje dotyczące cen maszyn pochodzące z internetu (44%), w drugiej kolejności od znajomych lub sąsiadów (34%), część z nich wymieniła również pokazy i wystawy (14%).

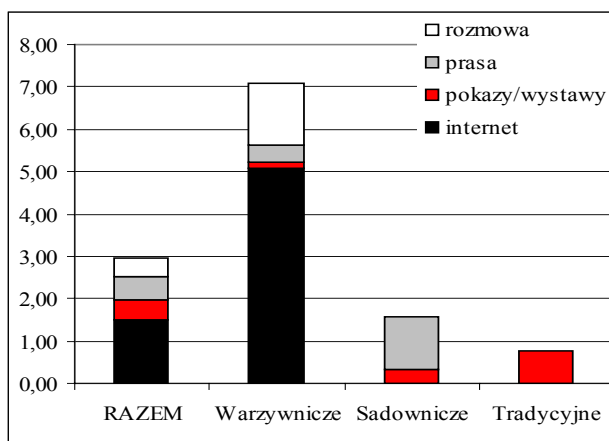
W gospodarstwach sadowniczych dużą rolę w uzyskaniu aktualnych informacji o cenach maszyn odgrywa czytanie prasy lokalnej i fachowych czasopism (45%) oraz internet (39%). Głównym tego powodem jest to, że podawane są tam relacje cenowe z różnych regionów kraju i można zweryfikować, w jakich relacjach znajdują się ceny lokalne do cen w województwie, regionie, w całym kraju i na świecie. Bezpośrednia rozmowa nie miała dla rolników prowadzących gospodarstwa sadownicze dużego znaczenia.

W gospodarstwach tradycyjnych dysproporcje pomiędzy popularnością źródeł informacji nie są tak duże jak w specjalistycznych, jednak również tutaj odnotowano przewagę internetu.

Rysunek nr 2 przedstawia ilość informacji o parametrach maszyn pozyskiwanych przez rolników. Rocznie rolnicy pozyskują średnio 2,95 informacji na gospodarstwo. Ponad połowę (51%) z nich pochodzi z internetu, pozostałe źródła to prasa (19%), pokazy i wystawy oraz rozmowa (po 15%).

Również te dane najbardziej pożądane są w gospodarstwach warzywniczych (7,08). Dominującym nośnikiem informacji jest w nich internet (aż 72%), znacznie mniejszą popularnością cieszyła się rozmowa (21%).

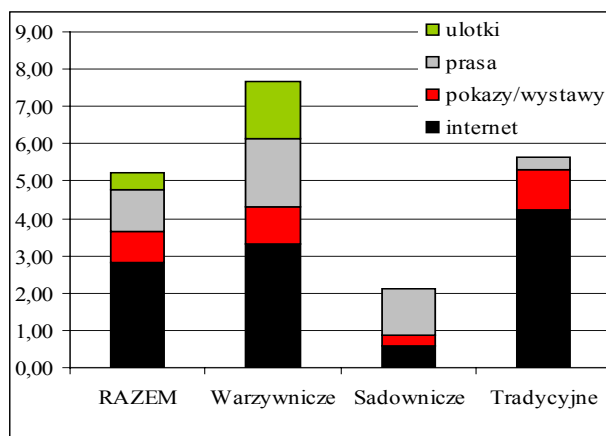
W gospodarstwach sadowniczych na analizowany temat zdobywano zaledwie 1,56 informacji rocznie, z tego 80% dostarczyło prasy i czasopism specjalistycznych. Gospodarstwo tradycyjne 0,76 informacji rocznie uzyskiwało wyłącznie z pokazów i wystaw.

Rys. 2. Ilość informacji o parametrach maszyn pozyskiwanych przez rolników (rocznie w przeliczeniu na gospodarstwo)

Fig. 2. The volume of information on parameters of machines being acquired by farmers (annually per one farm)

Na ogół uważa się, że rolnicy należą do pokolenia tradycjonalistów, którzy niechętnie zmieniają swoje postępowanie. Badania pokazują, że należy zweryfikować ten stereotyp. Respondenci chcą dążyć do zmian, które mogą przynieść korzyści w ich pracy, pragną inwestować w nowe maszyny. Świadczy o tym ilość informacji zbieranych na temat nowoczesnych maszyn (rys. 3).

Rys. 3. Ilość informacji o nowoczesnych maszynach pozyskiwanych przez rolników (rocznie w przeliczeniu na gospodarstwo)

Fig. 3. The volume of information on modern machines being acquired by farmers (annually per one farm)

Praca w gospodarstwach rolniczych jest pracochłonna i kosztowna, dlatego rolnicy dążą do jej zmechanizowania. Rocznie wyszukiwanych jest 5,23 informacji o nowoczesnych maszynach, zdecydowana większość przy pomocy internetu (54%).

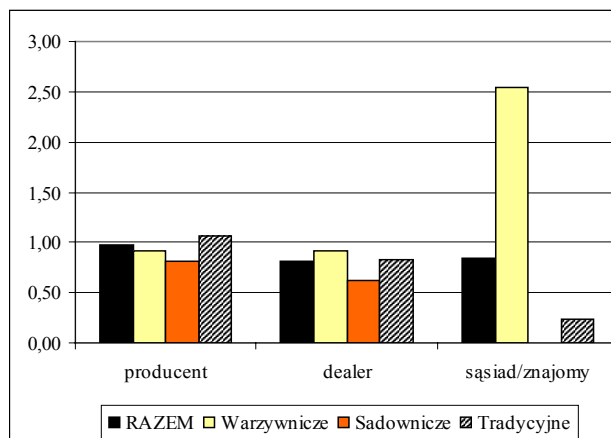
Również tu prym wiodą gospodarstwa warzywnicze (7,69). Na uwagę zasługuje fakt, że dużą aktywność w tym zakresie wykazują gospodarstwa tradycyjne (5,65), także w nich dominuje internet (75%).

W porównaniu z nimi dosyć słabo wypadają gospodarstwa sadownicze (2,13). W nich, ponad połowę (59%) stanowi prasa rolnicza. Ma ona niezaprzeczalne zalety, gdyż zawarte w niej informacje są podawane w sposób trwały i zawsze można do nich powrócić powtórnie (mimo iż wiąże się z pewnymi kosztami).

Na rysunku nr 4 przedstawiono ilość informacji o cenach maszyn poszukiwanych przez rolników w zależności od źródła, z którego są czerpane.

Źródłem informacji o cenach maszyn był najczęściej producent, choć niewiele mniejszym powodzeniem cieszyli się sąsiedzi i znajomi oraz firmy sprzedające. Po informacje od producenta i dealera sięgają rolnicy należący do wszystkich analizowanych grup gospodarstw.

Z opinii sąsiada lub znajomych korzystają bardzo chętnie właściciele gospodarstw warzywniczych (jest to wśród nich zdecydowanie najpopularniejsze źródło informacji), w mniejszym zakresie gospodarstw tradycyjnych. Tego typu konsultacjami nie są zainteresowani właściciele sadów i plantacji.

Rys. 4. Ilość informacji o cenach pozyskiwanych przez rolników (rocznie w przeliczeniu na gospodarstwo)

Fig. 4. The volume of information on prices being obtained by farmers (annually per one farm)

Podsumowanie

Przeprowadzone badania pozwoliły na porównanie sposobów zdobywania informacji w różnych grupach gospodarstw. Producenci rolni wszystkich analizowanych grup zdobywali informacje na temat maszyn rolniczych. Ilość zdobywanych danych i sposób ich pozyskiwania, wynikają w dużym stopniu ze specyfiki gospodarstwa, przede wszystkim zaś zależą od kierunku produkcji. Przeprowadzona analiza ilościowa pozwoliła na określenie różnic w sposobie zdobywania informacji w analizowanych typach obiektów badawczych. Należy zauważyć, że badania miały charakter pilotażowy i dla uzyskania pełnego obrazu sytuacji muszą być kontynuowane. Analiza wyłącznie ilości zdobywanych przez rolników informacji, nie pozwala na całościową ocenę. Dlatego konieczne jest rozszerzenie zakresu badań i przeprowadzenie również analiz jakościowych.

Bibliografia

- Cupiał M.** 2006. System wspomaganie decyzji dla gospodarstw rolniczych. Inżynieria Rolnicza. Nr 9(84). Rozprawa Habilitacyjna. ISSN 1429-7264.
- Olszewski T., Szeptycki A.** 2003. Informacja niezbędnym czynnikiem wzrostu efektywności gospodarowania. Inżynieria Rolnicza. Nr 3(45). Warszawa. s. 2-5.
- Szopiński W., Kawa M.** 1996. System informacji w agrobiznesie. Zmiany w ekonomicznym otoczeniu rolnictwa. WSRP Siedlce. s. 148-152.

COMPARISON OF METHODS APPLIED TO ACQUIRE INFORMATION CONCERNING AGRICULTURAL MACHINERY IN FARMS IN MAŁOPOLSKIE VOIVODSHIP

Abstract. The paper presents results of tests carried out in farms located in Małopolskie Voivodship, regarding acquisition of information concerning agricultural machinery by farmers. The examined farms were divided into: vegetable-growing, fruit-growing, and conventional production farms. The paper compares methods used in the above-mentioned groups to acquire agricultural information.

Key words: information, information source, agricultural machinery, farmers

Adres do korespondencji:

Michał Cupiał; e-mail: Michal.Cupial@ar.krakow.pl
Katedra Inżynierii Rolniczej i Informatyki
Uniwersytet Rolniczy w Krakowie
ul. Balicka 116B
30-149 Kraków